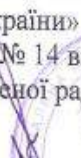

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПАТОЛОГІЇ ХРЕБТА
ТА СУГЛОБІВ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА М.І. СИТЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»
(ДУ «ІПХС ІМ. ПРОФ. М.І. СИТЕНКА НАМН УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
ДУ «ІПХС
ім. проф. М.І. Ситенка
НАМН України»
Протокол № 14 від 25.09.2026 р.
Голова Вченої ради
професор

Микола КОРЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
ДУ «ІПХС
ім. проф. М.І. Ситенка
НАМН України»
від 28.09.2026 р.
№ 144 - О

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни

**КОНСЕРВАТИВНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ З ОРТОПЕДО-
ТРАВМАТОЛОГІЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ**

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність	I 2 Медицина
освітньо-наукова програма	Травматологія та ортопедія

Число кредитів ECTS — 5 (150 учб. годин)
Лекцій — 24 учб. години
Практичних занять — 75 учб. годин
Самостійна робота — 47 учб. годин
Консультації — 4 учб. години
Форма контролю знань — залік

м. Харків, 2026

Робоча програма з навчальної дисципліни «Консервативні методи лікування хворих з ортопедо-травматологічною патологією» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю І 2 Медицина (спеціалізація – травматологія та ортопедія)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Доктор медичних наук Федотова І.Ф.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні Вченої ради ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України»
Протокол № 14 від 25.09.2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма навчального циклу призначена для підготовки докторів філософії за спеціальністю І 2 Медицина (освітньо-наукова програма – Травматологія та ортопедія).

Програму розроблено з урахуванням положень освітньо-наукової програми «Травматологія та ортопедія» з підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю І 2 «Медицина», затвердженої Вченою радою ДУ «ПХС ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України» (протокол № 14 від 25.09.2026 р.), відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-УП, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» зі змінами та доповненнями, методичних рекомендацій Національної академії педагогічних наук України «Розроблення освітніх програм».

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна є вибіркоким компонентом у переліку спеціальних курсів з ортопедії та травматології циклу професійної підготовки освітньої складової освітньо-наукової програми «Травматологія та ортопедія» з підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії.

Навчальна дисципліна сприяє забезпеченню загального та науково-професійного вдосконалення та скерована на поглиблення теоретичних та практичних знань щодо сучасних науково обґрунтованих методів консервативної терапії в ортопедії та травматології.

Представлену програму побудовано за системою 3 змістовних модулів як системи елементів навчального циклу. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 учб.год/5 кредитів ECTS.

В процесі навчання програмою передбачено такі види навчальної діяльності: лекції, семінари, практичні заняття, консультації і самостійна робота.

Орієнтовні обсяги самостійної роботи становлять 30% від загального обсягу навчальних годин. Самостійна робота над засвоєнням програмного матеріалу виконується аспірантом у клінічних відділеннях, бібліотеці Інституту та із застосуванням сучасних інформаційно-цифрових технологій. Автор програми подає перелік питань для самостійного вивчення.

Для виявлення рівня знань і навичок кожний змістовний модуль містить модульний контроль. Підсумкова оцінка з навчального циклу визначається як середньозважена до результатів засвоєння окремих змістовних модулів.

Міждисциплінарні зв'язки. Травматологія та ортопедія, внутрішня медицина, неврологія, фізична реабілітація.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Мета: формування наукового світогляду аспірантів у галузі медичної науки, здобуття нових та поглиблення набутих знань, вмінь і навичок із застосування методів консервативної терапії ортопедо-травматологічної патології у практичній професійній та науковій діяльності, розв'язання комплексних завдань та проведення власного наукового дослідження з травматології та ортопедії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завдання:

- поглиблення знань щодо системного застосування методів консервативного лікування у практиці лікаря ортопеда-травматолога;

- ознайомлення з сучасними технологіями, методами та засобами консервативного лікування ортопедичних захворювань та наслідків травм опорно-рухової системи;

- удосконалення умінь й професійних навичок планування та побудови лікувально-діагностичного алгоритму реабілітаційної допомоги та ефективного використання сучасних технологій і методик реабілітації хворих з ортопедичною патологією та наслідками травм опорно-рухової системи;

- розвиток умінь та навичок щодо розв'язання проблем ефективного застосування методик консервативного лікування хворих з патологією опорно-рухової системи та формування здатності визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми у цій сфері;

- формування пізнавальної активності та розвиток інтересу до подальшого самостійного поглибленого вивчення проблем ефективного застосування сучасних та розробки більш прогресивних технологій консервативного лікування хворих з патологією хребта та суглобів, ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи.

Згідно з вимогами стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальності «Медицина», затвердженим МОН України, та примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Ортопедія та травматологія», затвердженої МОЗ України, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен

знати:

1. Основні принципи консервативного лікування хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи.
2. Вплив соматичного стану пацієнтів на вибір тактики лікування
3. Коморбідність у хворих ортопедо-травматологічного профілю
4. Принципи медикаментозного лікування хворих в залежності від стану пацієнта
5. Показання і протипоказання до призначення фізіотерапевтичних процедур
6. Принципи лікувального застосування фізичних факторів.
7. Класифікацію фізичних факторів.
8. Загальні покази і протипоказання до призначення фізіотерапевтичних процедур.
9. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур в ортопедо-травматологічній практиці.
10. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур у пацієнтів дитячого, а також похилого віку.
11. Основні принципи та методи реабілітації для хворих з патологією хребта та суглобів
12. Основні принципи та методи реабілітації хворих з наслідками травм і захворюваннями опорно-рухової системи

вміти:

1. Правильно визначати показання до застосування сучасних методик медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування у хворих з ортопедо-травматологічною патологією.
2. Призначати за показаннями медикаментозні та фізіотерапевтичні методи лікування хворих з патологією кістково-м'язової системи
3. Складати програму медичної реабілітації з метою відновлення функцій опорно-рухової системи в пацієнтів з патологією хребта та суглобів.
4. Складати програму медичної реабілітації з метою відновлення функцій опорно-рухової системи в пацієнтів з наслідками травм опорно-рухової системи.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальна дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до науково-професійного вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК3. Здатність до освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.

ЗК4. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах прогресу суспільства, базованому на знаннях.

ЗК5. Здатність до ініціювання та виконання наукових досліджень, результатом яких є одержання нових знань.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою досліджень та майбутньої професійної діяльності.

СК2. Здатність до визначення потреб у додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, формулювання дослідницьких питань, генерування наукових гіпотез у сфері медицини.

СК10. Дотримання лікарської етики, біоетики та академічної доброчесності.

СК11. Здатність розумітися в характеристиках та стандартах медичних технологій, що застосовуються в травматології та ортопедії

Програмні результати навчання:

ПРН1 Застосовувати поглиблені науково-професійні знання для вирішення наукових проблем в галузі охорони здоров'я, формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі наукового та освітнього спрямування.

ПРН2 Виявляти невирішені проблеми медицини (травматології та ортопедії), здійснювати пошук та практичний аналіз інформації, визначати пріоритетні напрямки дослідження сучасної медицини, організовувати проведення наукових досліджень.

ПРН3 Володіти знанням методології дослідження в цілому і методів дослідження в медичній галузі, зокрема в травматології та ортопедії.

ПРН9 Використовувати принципи медичної етики в роботі з пацієнтами, біоетики в роботі з експериментальними тваринами, дотримуватись наукової етики.

ПРН11 Самостійно і критично проводити науковий аналіз, співставлення, порівняння в області наукового дослідження, виявляти взаємозв'язок і проводити синтез наукових даних.

ПРН12 Впроваджувати та використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі, в суспільстві.

ПРН13 Виконувати оригінальні наукові дослідження та успішно захистити дисертаційну роботу на основі власних досліджень в галузі охорони здоров'я, медицини (травматології та ортопедії).

ПРН16 Оформляти наукову, професійну медичну документацію.

ПРН17 Аналізувати особливості впровадження діагностичних та лікувальних технологій при ортопедо-травматологічній патології у різних вікових та нозологічних групах хворих.

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність	I 2 Медицина
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо - науковий)
Характеристика навчальної дисципліни	Вибірковий компонент
Вид	Цикл дисциплін професійної підготовки
Загальна кількість учбових годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	3
Форма контролю	Залік
Рік підготовки	1-2
Семестр	2-3
Лекційні заняття (учб. год.)	24
Практичні, семінарські заняття (учб. год.)	75
Самостійна робота (учб. год.)	47
Консультації (учб. год.)	4

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1 Основні принципи застосування консервативних методів лікування хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи

Тема 1 Вплив соматичного статусу пацієнта з ортопедичною патологією на особливості медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування, реабілітаційних заходів. Соматичний статус пацієнта та показники його характеризують. Вплив соматичних захворювань (цукровий діабет, серцево-судинні хвороби, ожиріння тощо) на перебіг ортопедичної патології. Роль мультидисциплінарного підходу у лікуванні пацієнтів з коморбітною патологією. Вплив коморбітних станів на вибір знеболювальних, протизапальних та інших препаратів. Фармакокінетика лікарських засобів у пацієнтів з порушенням функції печінки, нирок тощо. Протипоказання до певних фізіотерапевтичних процедур залежно від загального стану пацієнта. Планування реабілітації хворих з патологією опорно-рухової системи заходів у гострому, післягострому та довготривалому періодах з урахуванням соматичного статусу. Покращання прогнозу та ефективності лікування у пацієнтів з коморбітною патологією.

Тема 2 Загальні показання і протипоказання до призначення консервативного лікування та фізіотерапевтичних та реабілітаційних процедур при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи. Технології та методи консервативного лікування в ортопедії. Показання до консервативного лікування при травмах та ортопедичних захворюваннях. Діагностичні критерії для використання медикаментозної терапії, фізіотерапії, ЛФК тощо. Абсолютні та відносні протипоказання для фізіотерапевтичних процедур. Вплив коморбідних станів (наприклад, гіпертонія, онкологія, серцева недостатність тощо) на протипоказання та особливості застосування у плані реабілітації фізіотерапії та фізичних навантажень. Критерії ефективності реабілітаційних заходів. Роль мультидисциплінарної команди у відновленні втрачених або пошкоджених функцій організму та покращанні якості життя хворих з наслідками травм і захворюваннями опорно-рухової системи.

Тема 3 Сумісність та взаємодія фізіотерапевтичних процедур, реабілітації, медикаментозного лікування. Комплексне лікування в ортопедії. Загальні принципи сумісності методів лікування. Показання та протипоказання до одночасного призначення медикаментозного лікування та фізіопроцедур. Мінімізація ризиків та підвищення ефективності відновлення функцій організму при комбінованому лікуванні; оптимальне поєднання фізіотерапевтичних процедур, фізичного навантаження та медикаментозного лікування.

Змістовний модуль 2 Фізіотерапія. Медикаментозне лікування. Фізична реабілітація

Тема 1. Фізіотерапія при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи. Загальне поняття та роль фізіотерапії в лікуванні ортопедичної патології. Показання до фізіотерапії, фізіотерапевтичні методики лікування та їх ефективність при ортопедичних захворюваннях та травмах опорно-рухової системи. Обмеження застосування методик фізіотерапії при хронічних соматичних захворюваннях. Особливості поєднання медикаментозного лікування, фізіотерапії та ЛФК. Критерії ефективності фізіотерапевтичного лікування

Тема 2. Медикаментозне лікування при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи. Роль медикаментозного лікування у загальній системі ортопедичної допомоги. Особливості фармакотерапії при ортопедичних хворобах порівняно з іншими галузями медицини. Групи лікарських засобів найчастіше використовують при ортопедичних патологіях (знеболювальні, протизапальні,

міорелаксанти, хондропротектори, антибіотики, антикоагулянти, вітаміни, біостимулятори), їх механізм дії, показання до застосування. Особливості застосування знеболювальних лікарських засобів і НПЗП. Ефективність хондропротекторів при дегенеративно-дистрофічних змінах (артроз, остеохондроз). Антибіотикотерапія при ускладненнях або після операцій на кістках і суглобах. Особливості медикаментозного лікування при переломах кісток і травмах м'язово-скелетної системи. Побічні ефекти та взаємодії медикаментозних препаратів. Вплив медикаментозних засобів на ефективність фізіотерапії або ЛФК.

Тема 3. Фізична реабілітація хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи. Дефініція понять, цілі, основні принципи та етапи реабілітації хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи. Методи та засоби фізичної реабілітації (лікувальна фізкультура (ЛФК), масаж, фізіотерапія, механотерапія, ерготерапія). Сучасні технології реабілітації (кінезіотерапія, віртуальна реальність, біологічний зворотний зв'язок). Особливості застосування методик реабілітації у хворих з коморбінтною патологією, індивідуальні програми реабілітації. Роль мультидисциплінарної команди. Критерії ефективності реабілітації.

Змістовний модуль 3 Особливості призначення і проведення лікувальних та реабілітаційних методів

Тема1. Особливості застосування фізіопроцедур при лікуванні хворих з різною патологією опорно-рухової системи. Фізіопроцедури у комплексному лікуванні патологій опорно-рухової системи. Індивідуалізація фізіотерапевтичного підходу відповідно до конкретного діагнозу, тяжкості захворювання та супутніх станів. Застосування фізіотерапії при гострих і хронічних станах. Основні групи патологій опорно-рухової системи, які потребують фізіотерапевтичного лікування. Фізіотерапевтична тактика при артрозі, остеохондрозі, сколіозі, остеопорозі, міозиті та інших нозологіях. Особливості призначення фізіопроцедур хворим з комобітним станом. Оцінка ефективності фізіотерапевтичного лікування при різних патологіях.

Тема2. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур та реабілітаційних заходів при патології опорно-рухової системи у хворих дитячого і похилого віку. Вікові особливості опорно-рухової системи та найпоширеніші ортопедичні захворювання у дітей і людей похилого віку. Особливості призначення та проведення фізіопроцедур, застосування інших методик реабілітації (дозування, тривалість, безпека) у педіатрії та пацієнтам похилого віку: схожість і відмінності у виборі методик, особливості комунікації з пацієнтами обох вікових груп, потреба в індивідуалізації підходів. Роль мультидисциплінарної команди (фізіотерапевт, реабілітолог, педіатр, геріатр, психолог), співпраця з родиною пацієнта.

Тема3. Особливості призначення проведення пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та голкорексфлексотерапії при лікуванні хворих з патологією опорно-рухової системи. Пунктурна фізіотерапія, мікрофізіотерапія та голкорексфлексотерапія, основні принципи застосування, показання до призначення, абсолютні та відносні протипоказання, особливості призначення залежно від віку, стану пацієнта, типу патології. Наукові обґрунтування та докази ефективності пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та голкорексфлексотерапії. Механізм терапевтичної дії методів та їх вплив на нервову систему, м'язовий тонус, кровообіг, обмін речовин. Методики проведення процедур, визначення біологічно активних точок для впливу. Клінічні показники використовуються для оцінки ефективності застосування пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та голкорексфлексотерапії.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Обсяги навчальної роботи за видами (год)				
	Всього	Лекції	Семінари/ практичні заняття	Кон- сульта- ції	Самостійна робота
Змістовний модуль 1 «Основні принципи застосування консервативних методів лікування хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи» – 1,5 кредити					
Тема 1. Вплив соматичного статусу пацієнта з ортопедичною патологією на особливості медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування, реабілітаційних заходів	15	2	8		5
Тема 2. Загальні показання і протипоказання до призначення консервативного лікування та фізіотерапевтичних та реабілітаційних процедур при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	15	2	7		6
Тема 3 Сумісність та взаємодія фізіотерапевтичних процедур, реабілітації, медикаментозного лікування	15	3	7	1	4
Всього (із залікового кредиту)	45	7	22	1	15
Змістовний модуль 2 «Фізіотерапія. Медикаментозне лікування. Фізична реабілітація» – 1,5 кредити					
Тема 1. Фізіотерапія при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	15	3	7		5
Тема 2. Медикаментозне лікування при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	15	2	8		5
Тема 3. Фізична реабілітація при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	15	2	7	1	5
Всього (із залікового кредиту)	45	7	22	1	15

(продовження)

<i>Тема</i>	<i>Обсяги навчальної роботи за видами (год)</i>				
	<i>Всього</i>	<i>Лекції</i>	<i>Семінари/ практичні заняття</i>	<i>Консультації</i>	<i>Самостійн а робота</i>
Змістовний модуль 3 «Особливості призначення і проведення лікувальних та реабілітаційних методів» – 2,0 кредити					
Тема1. Особливості застосування фізіопроцедур при лікуванні хворих з різною патологією опорно-рухової системи.	20	4	11		5
Тема2. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур та реабілітаційних заходів при патології опорно-рухової системи у хворих дитячого і похилого віку.	20	3	10	1	6
Тема3. Особливості призначення проведення пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та голкорефлексотерапії при лікуванні хворих з патологією опорно-рухової системи.	20	3	10	1	6
Всього (із залікового кредиту)	60	10	31	2	17
Всього (із навчального циклу)	150	24	75	4	47

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у год.
1	Вплив соматичного статусу пацієнта на особливості медикаментозного, фізіотерапевтичного та відновного лікування при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	2
2	Загальні показання і протипоказання до призначення консервативного лікування та фізіотерапевтичних процедур.	2
3	Сумісність та взаємодія фізіотерапевтичних процедур, медикаментозного лікування	3
4	Фізіотерапія при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм	3
5	Медикаментозне лікування при ортопедичних захворюваннях та	2
6	Фізична реабілітація при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи.	2
7	Особливості застосування фізіопроцедур при лікуванні хворих з різною патологією опорно-рухової системи.	4
8	Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при патології опорно-рухової системи у хворих дитячого і похилого віку.	3
9	Особливості призначення проведення пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та голкорексфлексотерапії при лікуванні хворих з патологією опорно-рухової системи.	3
Всього: 24 учб. години		

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п		Назва теми	Обсяг у годинах, вид заняття	Система оцінювання знань, бали	
				min	max
Змістовий модуль 1. « <u>Основні принципи застосування консервативних методів лікування в ортопедії та травматології</u>					
1		Вплив соматичного статусу пацієнта на особливості медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування	6	4	5
2		Загальні показання і протипоказання до призначення консервативного лікування та фізіотерапевтичних процедур.	6	4	5
3		Сумісність та взаємодія фізіотерапевтичних процедур та медикаментозного лікування <i>Контроль засвоєння ЗМ 1</i>	6	4	5
Всього за ЗМ 1:				12	15

№ з/п		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	Обсяг у годинах, вид заняття	Система оцінювання знань, бали	
				min	max
Змістовний модуль 2					
«Фізіотерапія. Медикаментозне лікування. Фізична реабілітація» – 1,5 кредити					
4		Фізіотерапія	9	4	5
5		Медикаментозне лікування	8	4	5
6		Реабілітація хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи. <i>Контроль засвоєння ЗМ 2</i>	9	4	5
Всього за ЗМ 2:				12	15
Змістовий модуль 3.					
«Особливості призначення і проведення лікувальних та реабілітаційних заходів»					
7		Особливості застосування фізіопроцедур при лікуванні хворих з різною патологією опорно-рухової системи	8	4	5
8		Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при патології опорно-рухової системи у хворих дитячого і похилого віку	10	4	5
9		Особливості призначення проведення пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії та реабілітації при лікуванні хворих з патологією опорно-рухової системи. <i>Контроль засвоєння ЗМ 3</i>	8	4	5
Всього за ЗМ 3:				12	15
10		<i>Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Консервативні методи лікування хворих з ортопедо-травматологічною патологією»</i>	2 ПЗ	24	40
ВСЬОГО ЗА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			20	60	100

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Назва теми	Кількість годин
1	Основні принципи консервативного лікування у хворих ортопедо-травматологічного профілю	6
2	Поняття про коморбідність	3
3	Застосування фізичних факторів при лікуванні наслідків травм і захворювань опорно-рухової системи.	4
4	Методи фізіотерапії, які застосовуються в ортопедо-травматологічній практиці.	5
5	Сумісні та несумісні фізіотерапевтичні процедури.	3

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (продовження)

№	Назва теми	Кількість годин
6	Методи рефлексотерапії та показання до їх застосування при лікуванні захворювань кістково-м'язової системи.	4
7	Методи водолікування та показання і протипоказання до застосування при лікуванні наслідків травм і захворювань кістково-м'язової системи.	4
8	Пелоїдотерапія, показання і протипоказання до застосування при лікуванні наслідків травм і захворювань кістково-м'язової системи.	3
9	Глинотерапія, показання і протипоказання до застосування при лікуванні наслідків травм і захворювань кістково-м'язової системи.	3
10	Реабілітація при лікуванні наслідків травм і захворювань кістково-м'язової системи.	3
11	Комбінування і поєднання лікувальних фізичних факторів, які застосовуються в ортопедо-травматологічній практиці.	5

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКУ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 1

1. Основні принципи лікувального застосування фізичних факторів та медикаментозних методів лікування.
2. Вплив коморбідності на вибір тактики лікування хворих
3. Класифікація фізичних факторів.
4. Синдромо-патогенетичний підхід у призначенні фізичних чинників.
5. Механізм дії фізіотерапевтичних чинників.
6. Загальні показання та протипоказання до призначення фізіотерапевтичних процедур.
7. Поєднання фізіотерапевтичних процедур.
8. Загальні принципи лікувально-профілактичного використання фізичних чинників.
9. Сумісність і несумісність лікувальних фізичних факторів.

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКУ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 2

1. Фармакопунктура і фізіотерапія. Можливості її поєднання.
2. Зони впливу при пунктурній фізіотерапії.
3. Електропунктура, електроакупунктура, показання до застосування.
4. Металотерапія, показання до застосування.
5. Пунктурна фізіотерапія, основні її види, показання до застосування.
6. Мікрофізіотерапія, показання до застосування.
7. Основні принципи та етапи реабілітації хворих з ортопедичними захворюваннями та наслідками травм опорно-рухової системи.
8. Показання до призначення пунктурної фізіотерапії, мікрофізіотерапії, голкорексотерапії.

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКУ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 3

1. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при наявності внутрішньокісткових, накісткових металевих конструкцій і апаратів зовнішньої фіксації.
2. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при лікуванні хворих з порушеннями кісткової регенерації.
3. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при лікуванні контрактур суглобів.
4. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур при наявності гнійних запальних процесів.

5. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур у пацієнтів дитячого віку.
6. Особливості призначення і проведення фізіотерапевтичних процедур у пацієнтів похилого віку.
7. Особливості використання реабілітаційних заходів у хворих ортопедо-травматологічного профілю

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: теоретичні, практичні, самостійна робота, консультації.

Методи навчання: словесні - лекція, пояснення, бесіда; наочні - презентації, показові операції, участь у клінічних обходах, розборах оперативних втручань та аналізі результатів лікування; практичні - виконання вправ, завдань, кейс-метод (клінічні, навчальні, науково-дослідні кейси); проблемно-пошукові методи - дискусія та колективне обговорення можливих підходів до вирішення наукових проблем та складних клінічних випадків

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять за результатами семінарських і практичних занять, виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань),

Модульний контроль - форма проміжного контролю, що полягає у оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу змістовного модуля, винесеного на цей контрольний захід.

Підсумковий контроль – залік, полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів поточного та модульного контролю; оцінюється за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Організація поточного, модульного (проміжного) та підсумкового контролів знань здобувачів і переведення показників академічної успішності здобувачів за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з Положенням про порядок контролю та оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня ступеня доктора філософії у Державній установі «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України» (далі – Положення про оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Оцінювання поточної навчальної діяльності включає контроль теоретичної та практичної підготовки і здійснюється на кожному семінарському чи практичному заняттях за чотирибальною (національною) шкалою («5», «4», «3», «2») за критеріями, зазначеними у Положенні про оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів.

Переведення оцінок за поточну успішність з 4 - бальної шкали у 100 - бальну шкалу здійснюється за методикою, викладеною у Положенні про оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів.

Максимальна кількість балів модульного та поточного контрольних оцінювань за 100-бальною шкалою становить 100 балів. З них: максимальна кількість балів з контролю знань на семінарських і практичних заняттях - 80 балів; максимальна кількість балів з модульного контролю за 1-м змістовним модулем 7 балів, за 2-м змістовним модулем – 6 балів, за 3-м змістовним модулем – 7 балів (сума балів за три модульних оцінювання, що передбачені в робочій програмі даної дисципліни - 20 балів).

Відповідність оцінок за різними шкалами представлена у таблиці нижче.

Таблиця - Відповідність оцінок за різними шкалами

Критерії оцінок	Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен Диференційований залік	Залік
Відмінно (відмінне виконання)	90-100	A	відмінно	зараховано
Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	82-89	B	добре	зараховано
Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	74-81	C		
Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	64-73	D		
Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	60-63	E	задовільно	
Незадовільно (з можливістю повторного складання)	35-59	FX	незадовільно	не зараховано
Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	0-34	F		

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регулярне відвідування аспірантами/здобувачами вищої освіти лекцій та практичних занять; не спізнюватися і не пропускати заняття без поважних причин. Аспіранти/здобувачі повинні мати відповідну теоретичну підготовку до практичних занять згідно з тематикою, виконувати всі необхідні завдання і працювати на кожному занятті. Очікується активна участь аспіранта/здобувача у освітньому процесі, прагнення детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання викладачу, дискутувати, обов'язковим є знайомство з першоджерелами. Під час дискусії є важливим: повага до колег, толерантність до інших поглядів на проблему, сприйнятливність та неупередженість, ретельна аргументація своєї думки, можливість змінювати свою позицію під впливом доказів.

Індивідуальні консультації проводяться за попередньою домовленістю, формат: офлайн, онлайн з використанням електронних ресурсів

Усі учасники освітнього процесу (викладачі та здобувачі вищої освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ДУ «ІПХС ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України» (https://sytenko.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/codex_academic_integrity.pdf),

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Фізична медицина і реабілітація за Бреддомом: 6-е видання: в 2-х томах / Девід К. Чіфу Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина».-2025.-1360 с.
2. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. — 3-є видання Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина».- 2023.-359 с.
3. Актуальні аспекти геронтології та паліативного догляду в сімейній медицині. Частина II: Навч. посібник / [за редакцією проф. Л.С. Бабінець].— 2022.— Тернопіль: Осадца Ю.В.— 584 с.
4. Принципи фармакологічної терапії коморбідних захворювань у хворих з ортопедичною патологією./Н.Ю. Притула, І.Ф. Федотова, І.В. Корж //Ортопедія, травматологія та протезування. — 2020. - №4. — С.64-71.
5. Essentials of Physical Medicine and Rehabilitation: Musculoskeletal Disorders, Pain, and Rehabilitation. Fourth Edition. — 2020. — 997 p.

Додаткова література

1. Вплив післятравматичних стресових розладів на сприйняття болю в періопераційному періоді у військовослужбовців. / К. Лизогуб, М. Лизогуб, І. Федотова // Ортопедія, травматологія та протезування. — 2024. - № 4. — С. 5-14.
2. Доцільність раннього призначення нейром'язової електричної стимуляції після ортопедичних операцій на кульшових і колінних суглобах (огляд літератури). /Н.Ю. Притула, І.Ф. Федотова // Ортопедія, травматологія та протезування. — 2021. — №2. — С.67-72.
3. Можливість розвитку остеопорозу й аваскулярного некрозу на фоні пандемії COVID-19. (Огляд літератури.)/Н.Ю. Притула, І.Ф. Федотова, М.Б. Гольбаум //Ортопедія, травматологія та протезування. — 2022. - №1-2. — С.118-122.
4. До питання про гіпердіагностику вертеброгенних синдромів/І.Ф. Федотова, Н.Ю. Притула, О.В. Коверник // Ортопедія, травматологія та протезування. — 2022. — №1-2. — С.55-61
5. Фізична реабілітація: підручник / В. М Мухін. — 3-тє вид., переробл. та доповн. — К.: Олімп, л-ра, 2009. — 488 с:
6. Консервативне лікування постраждалих літнього віку з вертлюговими переломами стегнової кістки / [Гур'єв С. О., Цвях А. І., Сацик С. П.] - Тернопіль: Укрмедкнига, 2011. - 116с.
7. NHS England. Commissioning guidance for rehabilitation. Publications Gateway reference no: 04919, <https://www.england.nhs.uk/wp-content/uploads/2016/04/rehabilitation-com...> (accessed 2 December 2019).
8. Negrini S, Selb M, Kiekens C, et al. Rehabilitation definition for research purposes. A global stakeholders' initiative by Cochrane Rehabilitation. Eur J Phys Rehabil Med. 2022;58(3):333–341. doi:10.23736/S1973-9087.22.07509-8.
9. Negrini S, Selb M, Kiekens C, Todhunter-Brown A, Arienti C, Stucki G, Meyer T; 3 Cochrane Rehabilitation Methodology Meeting participants. Am J Phys Med Rehabil. 2022 Jul 1;101(7):e100-e107. doi: 10.1097/PHM.0000000000002031. Epub 2022 Apr 27.

Електронні ресурси:

- www.pubmed.gov
- www.amjphysmedrehab.com
- www.sciencedirect.com/topics/medicine-and-dentistry/conservative-treatment
- www.iomcworld.org/medical-journals/conservative-treatment-35858.htmlr
- www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095633226
- www.uhbristol.nhs.uk/transition/spinal/treatment/conservative-management/
- www.eu.elsevierhealth.com/medicine-and-surgery/physical-medicine-rehabilitation

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції проводяться в аудиторії, що обладнано мультимедійним комплексом:

- медіапроектор 1шт. (Acer 2010p.);

-ноутбук (Asus x541u 2009p.)

Програмне забезпечення: Windows 7, Power Point.

Доступ до мережі Інтернет.

Електронні ресурси.

Бібліотека Інституту.

Практичні заняття проводяться в клінічних відділеннях інституту.

Спец. обладнання:

Устаткування для обстеження хворих та діагностики патології опорно-рухової системи

№ зп	Назва підрозділів, у яких проводяться практичні заняття	Прилади	Призначення
1.	Відділення рентгендіагностики	1.Апарати рентгенівські стаціонарні: Opera-T90сех. MCAprime. SILHOUETTE VR SYSTEM-General ‘ Electric РУМУ-4 2.Апарати рентгенівські пересувні: 8ЛЗ „Арман” 8ЛЗ 6 „Арман”	Рентгенологічні дослідження
2.	Відділ патофізіології, анестезіології та функціональної діагностики	-Комплекс комп’ютерний багатофункціональний Нейро-МВП (Нейрософт)	Дослідження периферичної нервової системи та біоелектричної активності м’язів
		-Діагностична ультразвукова система Aplio 500 (Toshiba) -Система ультразвукова діагностична Logiq P9, клас II a	Ультразвукове діагностичне дослідження
		-Комплекс реографічний РЕОКОМ	Дослідження судинної системи
		-Церебральний соматичний оксиметр INVOS	Неінвазивне вимірювання тканинної оксигенації
		-Комплекс електрокардіографічний КАРДИОЛАБ -Електрокардіограф ECG 1003	Дослідження електричної активності серця
3.	Лабораторія біомеханіки	-Статограф -Плантограф -Пристрій для вимірювання сили м’язів	Біомеханічне дослідження
4.	Відділення лабораторної	-Автоматичний біохімічний аналізатор Chemray 330;	Лабораторні

	діагностики та імунології	-Бактеріолог – система клінічної мікробіології BIOMIC; -Аналізатор гематологічний Swelab Alfa; -Аналізатор гематологічний автоматичний BC – 5000; -Експрес-аналізатор імуноферментний Getein 1100; -Аналізатор біохімічний Stat fax 1904 plus; -Коагулометр напівавтоматичний RT-2204C; -Аналізатор електролітів EL-5	прилади
5.	Лабораторія морфології сполучної тканини	-Флуоресцентний мікроскоп BX 63 (Olympus, Japan) з фотокамерою (Olympus, Japan) та програмним забезпеченням cellSens (Olympus, Japan)	Проведення гістологічних досліджень з вимірюванням структур за допомогою світлової або флуоресцентної мікроскопії
		-Поляризаційний мікроскоп BX 53 (Olympus, Japan)	Проведення гістологічних досліджень тканин у поляризованому світлі
		-Мікроскоп Axiostar (Carl Zeiss)	Проведення гістологічних досліджень за допомогою світлової мікроскопії
		-Електронний мікроскоп ЭМВ-100 БР	Проведення цитологічних досліджень

Устаткування для фізіотерапевтичного та реабілітаційно-відновного лікування хворих з патологією опорно-рухової системи

№ зп	Назва підрозділів, у яких проводяться практичні заняття	Прилади	Призначення
1	Реабілітаційне відділення	-реабілітаційні бігова система для неврологічної реабілітації h-p-cosmos locomotion 150/50 DE med cos 30001-01 va02 з модулем віртуального лікування порушень ходи;	Прилади для відновно-реабілітаційного лікування та фізичної

	-реабілітаційний тренажер; -реабілітаційний вертикалізатор; -апарати «Крукенберг» для механотерапії; -електрична установка для горизонтального витягування; -стінка гімнастична ; -установка для підводного витягування (в басейні) поперекового та шийного відділу хребта; -апарат підводного витягування «Альціона» БД; -система підводного витягування; -установка для сухого вертикального витягування шийного відділу хребта; -установка для сухого горизонтального витягування шийного та поперекового відділів хребта “Finntrack”; -установка для підводного горизонтального витягнення; -апарат для підводного масажу; -апарат для підводного душового масажу; -апарат для ударно-хвильової терапії енПульсПро; -масажне ліжко Nuga Best № 5; -стептренажер; -велотренажер; -тренажер BOSSA -дошка Євмінова; -апарат для електростимуляції та ультразвукової терапії Fіsic	реабілітації хворих з порушеннями функції опорно-рухової системи
	-апарат УВЧ-80	УВЧ терапія
	-апарат „Рефлекс”	Мікрохвильова резонансна терапія
	-апарат СМ-3	Лазеротерапія
	-апарати ультразвукової терапії УЗТ-101, Intecet 225P	Ультразвукова терапія
	-апарати для магнітотерапії МАГ 30-4	Магнітотерапія
	апарат Искра-1	Дарсонвалізація
	-опромінювач БОП-4	Ультрафіолетове опромінення
	-апарат НАІНІА CDZ	Інфрачервоне опромінення
	-апарат гальвані „Поток-1”	Гальванотерапія
	-ампліпульс – 5	Ампліпульстерапія

		-апарат „Грація”	Електростимуляція м’язів
--	--	------------------	--------------------------